

Leeter masa Pawl ma wuzlalatara a Galat hay

Mey da ray leeter ɳgada Galat hay

Leeter e kede na, ara Pawl ma wuzlalatara ɳgada ndəhay daa mecəmey-ray ɳga Yesu daa hwayak ɳga Galati fa dəba masawa anja fa ata (SNM 16.6; 18.23). Daa leeter kede na, Pawl a ləvey: «Cek mahura na, ara mepey Yesu Kəriste ɳga ndaw fara fara ta mewudəy ndəhay mekele.» (5.6)

Da wuzlah ndəhay ɳga Yesu da Galati na, Jəwif hay daha, Jəwif hay ba hay daha may. Jəwif hay siya a ləvam si ndəhay Jəwif hay ba hay a təbmara mewey hay tabiya ɳga Jəwif hay, si a slam mandawal anda Jəwif hay amba a təram ndəhay ɳga Yesu. Pawl a ləvey, mey ata ha ɳgene, ara mey ɳga Gazlavay ba, maja ndaw a gwa ɳga tərey ndaw maaya fa mey ɳga Gazlavay ta fa cek masa anja ma ka ba, ama si ta fa mepey Yesu ɳga ndaw fara fara gway. (2.15-21)

Daa fasəlawal 5 haa 6, Pawl a ləvey si ndəhay ɳga Yesu a njam maaya maaya, a jənam vaw da wuzlah ata maja mewudəy-vaw ɳga Kəriste. Gazlavay ta vəlnədəkwar Mesəfnəy anja la ɳga jənnədəkwar ɳga njey maaya kəne may.

Daa leeter e kede na, mey mekele mekele daha ɳga vəley gədaŋ a ndəhay:

Kwakwas ɳga Mawiz a gwa ɳga tərda ndaw maaya fa mey ɳga Gazlavay ba, ama ara Yesu ma tərda ndaw maaya fa mey ɳga Gazlavay (3.10-14)

Mey da ray cek hay maaya ma sawa ta fa Mesəfnay ɳga Gazlavay (5.22-23)

Mecey-har

¹ Ara yah, Pawl, ma wuzlalakwara leeter kede. Yah *ndaw-meslørey ɳga *Yesu *Kəriste. Ara ndaw ma walaya ɳga key ndaw-meslørey a ba, asaya, ara ndəhay ma slərdamiwa ba. Ma pamaya ɳga ndaw-meslørey na, ara Yesu Kəriste he ta ray anja len *Gazlavay Papaŋ ma sləkədərwa Yesu a daa meməcsey.

² Ala macəmtakaya ta məlma aləkwa hay siya fedə, ya camakwar har, akwar ndəhay daa mecəmey-ray hay ɳga Yesu daa hwayak ɳga Galati.

³ Anja Papa aləkwa, Bay Gazlavay, ta Bay aləkwa Mahura Yesu Kəriste ɳga pəsmakwar mey, asaya, ɳga njadamakwar daa zazay.

⁴ Kəriste ta vəlda ray anja la maja mebərey aləkwa, amba a ləhdandakwar da bəla masa maaya ba kede. Kəriste he ma ka anda kede na, a key a nar ray a mey masa Gazlavay Papa aləkwa ma wudey. ⁵ Anja ndəhay ɳga həlmamara Gazlavay ɳga sərmataw. *Amen.

Mey da ray Mey-maaya-mawiya

1:1 1.1 1.11-12; Rm 1.5; 1Kwr 9.1-2   **1:2** 1.2 1Kwr 16.1   **1:4**
1.4 2.20; Mt 20.28; Jaŋ 1.29; 2Kwr 5.21; Ef 5.2; 1Tm 2.6; Tit 2.14;
Heb 9.12-14, 26; 1Jŋ 5.19

6 Gazlavay ma zəlkwar amba ka səpmara na, menjey a ga daa ba. A zəlkwar na, majaa ma sərey dey-ceceh fa akwar ta fa mewudeyvaw ḥ̄ga *Kəriste. Wure kede, akwar fa mbəkdamara Gazlavay a, akwar fa təbəm *Mey-maaya-mawiya mekele. Ya fa rəzley ga da ray akwar majaa. **7** Fara fara Mey-maaya-mawiya mekele na, daa ba. Ama ndəhay mekele daha fa həbmakwar ray. A wudam ḥ̄ga nəsmara Mey-maaya-mawiya ḥ̄ga Kəriste. **8** Ala ta wuz-damakwara Mey-maaya-mawiya ha la. Anda kede, da ndaw mekele, kwa ala, kwa maslaŋ ḥ̄ga Gazlavay da vad, a wuzkwar Mey-maaya-mawiya mekele wal na, anja Gazlavay ḥ̄ga nəsa.

9 Ala ta kadamakwara la, ama ya kadakwara wure kede saya. Da ndaw a wuzkwar Mey-maaya-mawiya mekele wal ta masa akwar ma təbmara kede na, anja Gazlavay ḥ̄ga nəsa ndaw aha.

10 Yaw, wure kede ka wulkam na, ya fa səpey amba ndəhay aa həmdamaya daw? Kay, kene ba! Ya səpey na, amba Gazlavay aa həmdaya. Asaya, ka wulkam ya fa səpey amba ya mbafatar a ndəhay daw? Kay, kene ba, majaa da ya fa səpey amba ya mbafatar a ndəhay cən̄ga na, anja ḥ̄gene, ya fa da key ndaw ma ka sləra ḥ̄ga Kəriste daa ba.

Pawl a tərey ndaw-meslərey ḥ̄ga Yesu na, kwara?

1:6 1.6 Heb 12.15   **1:7** 1.7 5.8, 10; 2.4; SNM 15.1, 24   **1:8**
1.8-9 1Kwr 16.22   **1:10** 1.10 1Tes 2.4-6

11 M  lma adaw hay, ya wud  y ka s  rmara *Mey-maaya-mawiya masa yah ma wuzdakwara na, ara mewulkey   ga nd  hay ba. **12** Mey a na, ara ndaw ma kadiwa ba, ara ndaw maa s  rkadiwa ba, ama ara Yesu *K  riste ma wuzdiwa mey a.

13 Akwar ta c  ndamara mey da ray menjey adaw zleezle la, daa masa ya fa s  pey kwakwas   ga *J  wif hay. Daa   gene, ya ta s  rdata banay la ga kalah ta nd  hay daa mec  mey-ray hay   ga Yesu. Ya ta wud  y la   gaa z  odata c  pa. **14** Ya ta nar ray la a kwakwas   ga J  wif hay ma f  nta J  wif hay mekele masa mandala adaw hay. Ya ta v  elda mevel adaw la c  pa a kwakwas   ga papan   ga papa ala hay zleezle.

15 Ama Gazlavay ta s  rfaya dey-ceceh la, ta walaya sem d  ga ya ta yawa daa ba aran, ta z  lya la amba ya t  rey ndaw ma ka sl  ra an  ga maja a mbafar. **16** Gazlavay ta wuryawa dey la, ta wuzdiwa B  zey an  ga la amba ya wuzdatara Mey-maaya-mawiya da ray a, a nd  hay masa J  wif hay ba hay. Daa   gene, kwa ya taa c  fdey ndaw   ga slaya yawa daa ba. **17** Asaya, ya ta daw a *Jeruzelem   ga j  key sl  may fa nd  hay mesl  rey   ga Yesu masa   geeme daa ba may. Ama wure wure   gene, ya ta daw la aa hwayak   ga Arap hay. Fa d  ba ha, ta', ya v  hwa aa berney   ga Damas.

18 Fa d  ba ha, mevey maakar na, ya ta daw la aa berney   ga Jeruzelem amba ya camawa

---

1:11 1.11-12 1.1   **1:13** 1.13-14 SNM 8.3; 9.1; F  l 3.5-6; 1Kwr 15.9   **1:15** 1.15-16 Jer 1.5; SNM 9.3-5; 22.21; Rm 1.5; 1Kwr 9.1; 15.10

ray ta *Piyer, ya sèrmawa vaw. Ya njamawa cew e luma cew gway. ¹⁹ Fetede, ya ta høtey *ndaw-meslørey mekele daa ba, si *Jak, mèlmanj ñga Bay alèkwa Mahura gway. ²⁰ Mey masa yah ma wuzlalakwara kede na, ara mey fara fara. Gazlavay a sèra a key ya mbørzley ba. ²¹ Fa døba ha, ta', ya daw aa hwayak ñga Siri ta ñga Silisi. ²² Maja ñgene, ndøhay daa mecømey-ray hay ñga ndøhay ñga Køriste daa hwayak ñga *Jude ta høtmaya ta dey ata daa ba. ²³ Ama ata fa cønam mey masa ndøhay mekele maa guzlam da ray adaw ma lëvam: «Ndaw ma sèrdandakwar banay zleezle heyey na, wure kede fa wuzda Mey-maaya-mawiya masa aa ma wudsey ñga nësa heyey.» ²⁴ Ta', ndøhay a, a hølmamara Gazlavay maja yah.

2

Ndøhay meslørey ñga Yesu a tøbmara Pawl

¹ Fa døba ha, mevey kuraw a ray a møfad, ta', ya diyam ta *Barnabas a *Jeruzelem saya. Ya ta ñgøla Tit la may. ² Yah ma daw a Jeruzelem e na, maja Gazlavay ma lëvya, maaya na, ya daw. Fetede, ala ta gucam la ta cakay ta *bay-ray hay ñga ndøhay ma tøba mey ñga Yesu. Ya ta kadatara mey da ray *Mey-maaya-mawiya masa yah ma wuzdatara a ndøhay masa *Jøwif hay ba la, maja ya wudsey slèra adaw masa yah ma ka ta masa ya fa ka wure kede a tørey ñga cek

---

1:18 1.18 SNM 9.26-28   **1:19** 1.19 Mt 13.55   **1:21** 1.21 SNM

9.30   **2:1** 2.1-2 1Kwr 15.2; Føl 2.16; Barnabas: SNM 4.36; Tit: 2Kwr 2.13   **2:1** 2.1-10 SNM 15.1-19

ŋga tede ba. ³ Tit masa ma ləgdaya na, ara ndaw Gerek. Ama kwa ta təkmar dəy ŋga sley mandawal anda Jəwif hay na, daa ba. ⁴ Ama ndəhay ma təbmara mey ŋga Yesu fara fara ba ta samawa la a wuzlah ala, a wudam ŋga təkmar dəy a Tit e ŋga sley mandawal. Ndəhay a, a samawa a wuzlah ala na, ta mayal a, amba a saŋgalamandar da ala fa wam ray ala maja ala macəmkaya ta Yesu *Kəriste kwa. A wudam ŋga tərdamandar beke hay ŋga kwakwas ŋga Jəwif hay cəŋga. ⁵ Ala ta təbmatara mey ata kwa ŋga menjey nekədsey daa ba səlak. Mey-maaya-mawiya masa fara fara kede na, ya wudam a nəsmara ba, amba a njey ŋga mey masa fara fara ŋgada akwar.

⁶ Daa masa ya fa kadatara mey da ray Mey-maaya-mawiya masa yah ma wuzdatara a ndəhay na, bay-ray hay heyey masa ata ma zəlmata mahura hay ta pam mey mekele a ray Mey-maaya-mawiya ha daa ba. Yaw, da ata mahura hay, da ata mahura hay ba, ŋgada yah na, ara cek ŋga tede, maja fa mey ŋga Gazlavay na, ndəhay tabiya ata letek. ⁷ Ama sasəkar jak, a sərmara Gazlavay ta vəlyə sləra la ŋga wuzey Mey-maaya-mawiya anda aa ma vəldara ŋgada *Piyer. Ngada yah na, a ləvya ŋga wuzey Mey-maaya-mawiya a ndəhay masa Jəwif hay ba hay, ŋgada Piyer may, a ləvar ŋga wuzey Mey-maaya-mawiya a ndəhay Jəwif hay. ⁸ Yaw, ara Gazlavay ma vəlar gədaŋ a Piyer ŋga tərey

2:2 2.2 2.6, 9   **2:4** 2.4 1.7; 5.1, 13; SNM 15.1, 24; 1Kwr 9.21

2:6 2.6 Rm 2.11   **2:7** 2.7 1.15-16; Rm 1.5

*ndaw-meslørey ḥga Yesu ḥgada fa Jøwif hay. Ara Gazlavay a ma vølya gødaŋ ḥga tørey ndaw-meslørey ḥga Yesu ḥgada fa ndøhay Jøwif hay ba hay may. ⁹ Ata *Jak ta Piyer lenj *Jaŋ masa ndøhay ma tøba mey ḥga Yesu ma zølmata bay-ray ata hay na, a sørmara Gazlavay ta vøldiwa sløra kede la fara fara ḥga key maja maaya aŋga. Maja ḥgene, a gagazamandar har ḥgada ala ta Barnabas, anda meløvey, mey ala ta ata letek. Ala ta wulkam la daa slam a ta ata amba ala ta Barnabas ya diyam ḥga wuzdamatara Mey-maaya-mawiya a ndøhay masa Jøwif hay ba hay. Ata may, a diyam a wuzdamatara ḥgada ndøhay Jøwif hay. ¹⁰ Aa cøfdømandar na, cek pal gway. Ara ḥga jøney masa-viya hay daa *mecømey-ray ḥga ndøhay ḥga Yesu da Jeruzelem. Ara cek masa yah ma ka ta mevel adaw cøpa.

Mey da ray ata Piyer ta Pawl daa berney ḥga Antiyaws

¹¹ Fa døba ha, *Piyer a sawa aa berney ḥga Antiyaws daa hwayak ḥga Siri. Ya ta mbøðfar ray la maja aa ma key cek maaya ba. ¹² Yaw, daa masa Piyer ma wuswa a Antiyaws na, aa fa zømey daf ta ndøhay masa *Jøwif hay ba hay. Ama fa døba ha, ndøhay Jøwif hay masa da cakay *Jak ma wusmawa na, Piyer a mbøkda mezømey daf ta ndøhay Jøwif hay ba ha, a ḥgøchey ta cakay. A ka anda kede na, maja a zlurey ta Jøwif hay ma løvam si ndøhay masa Jøwif hay ba tabiya a slam mandawal. ¹³ Anda kede, Piyer na, ara ndaw masa ta neneh cew. Ndøhay

Jəwif hay mekele ma təba mey ɳga Yesu ta təram ndəhay masa ta neneh cew la anda Piyer e may. Kwa *Barnabas ta ray aŋga ta tərey ndaw masa ta neneh cew sem anda ata may. ¹⁴Daa masa yah ma hətatar ata fa nəsmara *Mey-maaya-mawiya masa fara fara daa menjey ata ɳgene na, ta', yaa guzlar ɳgada Piyer fa mey ɳga ndəhay tabiya: «Kah ndaw Jəwif, ama ka ta səpa kwakwas ɳga ndəhay Jəwif hay na, daa ba. Ka ta key cek la anda ndəhay masa Jəwif hay ba ma kamara. Anda kede, ka ləvtar a ndəhay masa Jəwif hay ba ɳga səpey kwakwas ɳga Jəwif hay na, maja me?»

Ndaw a tərey maaya fa mey ɳga Gazlavay na, kwara?

¹⁵ Ala na, *Jəwif hay fara fara ma yeys ta yeys. Ala na, wal ta ndəhay daa səkway hay mekele. Ndəhay a na, fa səpmara *kwakwas ɳga Mawiz daa ba, ata ndəhay ta mebərey. ¹⁶Ama ya sərmara ndaw aa maaya fa mey ɳga Gazlavay maja aa fa səpa kwakwas ɳga Mawiz na, kəne ba, si aa fa pa Yesu ɳga ndaw aŋga fara fara. Ala may, ya ta pamara Yesu *Kəriste he la ɳga ndaw ala fara fara amba ya təram ndəhay maaya fa mey ɳga Gazlavay. Ala maaya fa mey ɳga Gazlavay na, maja ala fa səpmara kwakwas ɳga Mawiz daa ba, ama maja ala fa təbmara mey ɳga Kəriste. Mesəpey kwakwas ɳga Mawiz na, a tərda ndaw maaya fa mey ɳga Gazlavay ba səlak.

17 Ala Jəwif hay ma təbmara mey ŋga Yesu na, ala fa pamara Kəriste ŋga ndaw ala fara fara amba ya təram ndəhay maaya fa mey ŋga Gazlavay. Daa masa ala fa pamara Kəriste ŋga ndaw ala fara fara na, a padamandar ŋga ndəhay ta mebərey majā ala fa səpmara kwakwas ŋga Mawiz daa saba. Da anda kede na, Kəriste fa mbəzdandar aa mebərey daw? Kay, kene ba səlak. **18** Da ndaw a mbəkda meney ray a kwakwas ŋga Mawiz majā a səra fa da jəna daa ba, ama fa dəba ha, a vəhwə ŋga nar ray cənja na, anda kede, ndaw aha ta key mebərey sem. **19** Daa mesəpey kwakwas ŋga Mawiz na, ya ta tərey la anda ndaw maməckaya. Anda meləvey, kwakwas ŋga Mawiz na, ara cek ŋga tede ŋgada yah. Ara kwakwas a ma tərdaya anda ndaw maməckaya amba ya njey ta dey ŋga kar sləra ŋgada Gazlavay. Daa masa ata ma dərmara Kəriste fa hwadam mazlaŋgalakaya ŋga məcəy na, ara anda a dəram na, yah, ŋga məcəy may. **20** Anda meləvey, menjey adsw masa anda zleelze na, daa saba, ama wure kede Kəriste aa ta yah. Majā ŋgene, cek hay tabiya masa yah ma kata daa masa yah ta dey da bəla kede na, ya kata ta meney ray a Bəzey ŋga Gazlavay. A wudya kalah, a vəlda heter anja ŋga məcəy majā yah. **21** Gazlavay a pandakwar ŋga ndəhay maaya fa mey anja na, ara majā aləkwa fa səpkwa kwakwas ŋga Mawiz ba, ama ara majā dey-ceceh anja gwəy. Ya fa da rəsa

maaya ɳga Gazlavay a kedə daa ba. Da ndaw a gwa ɳga terey maaya fa mey ɳga Gazlavay majaa fa səpa kwakwas ɳga Mawiz na, anja ɳgene na, meməcey ɳga Kəriste ara cek ɳga tede.

3

Gazlavay a da ləhda ndaw na, kwara?

¹ Akwar Galat hay na, manjar leŋgesl. Ta wuzdamakwara mey da ray meməcey ɳga Yesu *Kəriste fa hwadam mazlaŋgalakaya la maaya maaya fa mey akwar tabiya, ba diya? Kaa ma batakwar na, wa? ² Ya wudey ɳgaa cəfdakwar mey pal. Gazlavay ta vəlkwar Mesəfnay anja la. A vəldakwara na, majaa akwar ma səpmara *kwakwas ɳga Mawiz daw? Kay, kəne ba. Aa ma vəldakwara na, majaa akwar ma jəkam sləmay fa *Mey-maaya-mawiya, asaya, majaa akwar ma təbmara mey a, aa mevel akwar.

³ Daa masa akwar ma zlamar ɳga səpey cəved ɳga Yesu, ka səpmara na, ta gədaŋ ɳga *Mesəfnay ɳga Gazlavay, ba diya? Kaa wure kedə, ka mbəkdamara Mesəfnay ɳga Gazlavay a, ka kam sləra ta gədaŋ akwar daada na, majaa me? Akwar ndəhay manjar leŋgesl anda kedə na, kwara? ⁴ Akwar ta səram banay la ga amba ka təbmara mey ɳga Yesu. Mesərey banay akwar a ɳgene na, ara cek ɳga tede daw? Anja ɳga terey ɳga cek ɳga tede ba. ⁵ Yaw, Gazlavay a vəlkwar Mesəfnay anja na, majaa akwar ma səpmara kwakwas ɳga Mawiz daw? Kay, kəne

ba. Gazlavay a key maazla hay da wuzlah akwar na, maj a akwar ma səpmara kwakwas ɳga Mawiz daw? Kay, kene ba. Ama Gazlavay a vəlkwar Mesəfnəy aŋga, a key maazla hay da wuzlah akwar na, maj a akwar ma jəkam sləməy fa Mey-maaya-mawiya ta akwar ma təbmara mey a, aa mevel akwar.

⁶ Wulkam da ray *Abərahəm taw, mawuzlalakaya daa cərewel ɳga Gazlavay, a ləvey: «Abərahəm a pa Gazlavay ɳga ndaw aŋga fara fara. Ara maj a ɳgene, Gazlavay ma pa ɳga ndaw maaya.» ⁷ Anda kede na, sərmara, ndəhay ma pamara Gazlavay ɳga ndaw ata fara fara na, ara bəza hay ɳga Abərahəm fara fara.

⁸ Mawuzlalakaya daa cərewel ɳga Gazlavay zleezle da ray cek ma da key, a ləvey Gazlavay a tərdata ndəhay masa *Jəwif hay ba ɳga ndəhay maaya fa mey aŋga. A ka anda kede na, maj a ata ma pamara Gazlavay a ɳga ndaw ata fara fara. Mey maaya kede na, Gazlavay taa guzldara la dəga zleezle a Abərahəm, a ləvar: «Ndəhay daa səkway hay tabiya a hətam mepəsey-mey adaw la ta fa kah.» ⁹ Abərahəm ta pa Gazlavay la ɳga ndaw aŋga fara fara, maj a ɳgene, Gazlavay ta pəsar mey la. Yaw, ndəhay tabiya masa ma pamara Gazlavay ɳga ndaw ata fara fara na, Gazlavay ta pəstar mey la may anda Abərahəm a.

¹⁰ Ndəhay tabiya ma wulkam ata maaya fa mey ɳga Gazlavay maj a ata fa səpmara kwakwas ɳga Mawiz na, Gazlavay a nəsta la. Ara anda

mawuzlalakaya daa d̄erewel ḥ̄ga Gazlavay ma l̄vey: «Kwa waawa ma s̄epa kwakwas ḥ̄ga Mawiz tabiya masa mawuzlalakaya daa d̄erewel ḥ̄ga Gazlavay mandaw mandaw ba na, Gazlavay a n̄esa la.» ¹¹ Fara fara, ndaw fa da t̄rey maaya fa mey ḥ̄ga Gazlavay majā aŋga fa s̄epa kwakwas ḥ̄ga Mawiz na, daa ba. Yaa guzley anda kede na, majā mey ḥ̄ga Gazlavay a l̄vey: «Ndaw masa maaya fa mey ḥ̄ga Gazlavay na, ara ndaw ma pa Gazlavay ḥ̄ga ndaw aŋga fara fara. Anda kede, a h̄etey heter mendəvey ba la.» ¹² Ama mawuzlalakaya saya daa d̄erewel ḥ̄ga Gazlavay, a l̄vey: «Kwa waawa ma s̄epa kwakwas ḥ̄ga Mawiz mandaw mandaw, ma r̄esa ba s̄elak na, a h̄etey heter la.» Mey a, a wudsey ḥ̄ga l̄vey, mesəpey kwakwas ḥ̄ga Mawiz na, ara cek wal ta mepey Gazlavay ḥ̄ga ndaw fara fara.

¹³ Yaw, Gazlavay ta n̄esndakwar sem majā aləkwa fa s̄epkwa kwakwas ḥ̄ga Mawiz ta c̄oved e daa ba. Ama K̄riste ta sawa la a b̄ela, ta la menəsey aləkwa sem a ray aŋga amba a l̄ehdandakwar daa menəsey a. Ara anda mawuzlalakaya daa d̄erewel ḥ̄ga Gazlavay, ma l̄vey: «Ndaw masa ata ma l̄ewmara fa hwadam * na, Gazlavay ta n̄esa sem.» ¹⁴ Yesu K̄riste a ka cek aha anda kede na, amba Gazlavay a p̄estar mey a

---

3:10 3.10 Mew 27.26; Jak 2.10   **3:11** 3.11 Hab 2.4; Rm 1.17;
3.20   **3:12** 3.12 Lev 18.5; Rm 10.5   * **3:13** 3.13 ma l̄ewmara fa
hwadam: Mawuzlalakaya daa Mew 21.22-23, a l̄vey, da masa a
k̄efdam ndaw vagay majā aa ma key cek maaya ba na, a l̄ewmara
vagay a fa hwadam ḥ̄ga par hwaray. Pawl a wudsey ḥ̄ga l̄vey
na, meməcēy ḥ̄ga Yesu fa hwadam mazlanjalakaya na, aa k̄one.

3:13 3.13 Mew 21.23; Rm 8.3; 2Kwr 5.21

ndəhay masa Jəwif hay ba, letek anda Gazlavay ma pəsar mey a Abərahām heyey. Asaya, kwa waawa ma pa Kəriste ḥ̄ga ndaw aŋga fara fara na, a hətey Mesəfn̄ey ḥ̄ga Gazlavay la masa aa ma ləvey zleelz a da vəldatara a ndəhay aŋga hay heyey.

Kwakwas ḥ̄ga Mawiz na, a gwa ḥ̄gaa vəsa mey masa Gazlavay ma jəwa daw?

¹⁵ Məlma adsway hay, ya wudey ya wakwara mey masa Gazlavay ma jəwa ta cek ma key mandaw mandaw daa menjey aləkwa. Yaw, da ndəhay cew, a jəwam mey ta cəved e fa mey ḥ̄ga ndəhay na, kwa ndaw a gwa ḥ̄gaa vəsa mey a ba, kwa ndaw a gwa ḥ̄ga pey a dey a ba.

¹⁶ Fara fara, Gazlavay ta ləvar la a *Abərahām a da pəsar mey ḥ̄gada aŋga ta ḥ̄gada bəzey ma da yawa da hwad aŋga. Mawuzlalakaya daa derewel ḥ̄ga Gazlavay, ta ləvey ḥ̄gada bəza hay ma da yamawa da hwad aŋga cəpa na, daa ba. Anda meləvey, ndəhay ga ba. Ama aa guzley na, da ray bəzey da hwad aŋga pal letek gway, anda meləvey *Kəriste. ¹⁷ Ehe, mabara ḥ̄ga mey masa yah ma wudey ḥ̄gaa guzldakwara ha: Gazlavay ta jəwey mey la ta Abərahām, asaya, ta ka la amba mey ata majəwkaya ha a pəskey ba. Fa dəba ha, mevey temere məfad ta kwakwar maakar na, Gazlavay a wuztar *mewey aŋga a *Jəwif hay amba a səpmara. Mewey a, fa da pəska *mejəwey-mey ḥ̄ga ata Gazlavay ta Abərahām daa ba, fa da nəsa mejəwey-mey a

daa ba may. **18** Yaw, da Gazlavay a pëskwar mey la maja akwar ma sëpmara *kwakwas ñga Mawiz na, anja ñgene ara mepësey-mey masa anja meløvey heyey saba. Ama a da pëskwar mey na, maja anja ma løvey a pëskwar mey la. Anda kede, Gazlavay a kar maaya a Abërahám [†] na, maja aa ma løvey a kara la.

19 Da anda kede na, Gazlavay a wuzdatara mewey a, a Jëwif hay na, maja me? Gazlavay a wuzdatara mewey a na, amba ndëhay a sërmara cek maaya ba masa ata ma kamara. Gazlavay a wuzdatara mewey a na, ñga njey nekëdsey haa kasl masawa ñga bëzey da hwad Abërahám heyey. Ara bëzey masa Gazlavay ma lëvar a Abërahám a da pësar mey heyey. Gazlavay ta wuzzérwa kwakwas a la ta fa maslañ anja hay da vad. Maslañ anja hay a ta wuzdamérwa la ta fa ndaw ma cëmtar d'ay a ndëhay ta Gazlavay [‡]. **20** Ndaw ma cëma d'ay na, a diyey mey da wuzlah ndëhay cew. Ama daa masa Gazlavay ma jëwey mey ta Abërahám na, ara anja pal taava anja ma ka gway, ndaw ma cëmtar d'ay na, daa ba.

Kwakwas ñga Mawiz a jënta ndëhay na, kwara?

21 *Kwakwas ñga Mawiz na, aa guzley wal ta mey daa *mejëwey-mey ñga Gazlavay daw? Kay,

---

3:17 3.17 Mab 12.40   [†] **3:18** 3.18 Gazlavay a kar maaya a Abërahám: Nëka Galat hay 3.14ta SNM 2.17, Gazlavay a løvey: «Ya vëltar Mesëfney acfaw la a ndëhay tabiya.»   **3:18** 3.18 Rm 4.14; 11.6   [‡] **3:19** 3.19 Ndaw ma cëmtar d'ay a ndëhay ta Gazlavay fede na, ara Mawiz.   **3:19** 3.19 Rm 4.15; maslañ ñga Gazlavay da vad: SNM 7.38, 53; Heb 2.2   **3:20** 3.20 Mew 6.4

kene ba! Da fara fara kwakwas ɳga Mawiz a veltar heter mawiya a ndəhay na, anja Gazlavay a pata ndəhay ɳga ndəhay maaya fa mey anja la ta fa kwakwas a may. ²² Ama mawuzlalakaya daa dərewel ɳga Gazlavay na, ndəhay tabiya da bəla, mebərey fa wey da ray ata. Ara anda kede amba Gazlavay a vəldatarə cek masa aa ma ləvey a da vəldatarə a ndəhay ma təbmara mey ɳga Yesu *Kəriste. A vəldatarə na, majə ata fa pamara Yesu ɳga ndaw ata fara fara.

²³ Zleezle daa masa ala ndəhay *Jəwif hay ma təbmara mey ɳga Kəriste daa ba aran na, kwakwas ɳga Mawiz ta jədndar la anda ndəhay daa fərsəne haa kasl Gazlavay ma wuzdandara cəved ɳga təbey mey ɳga Kəriste. ²⁴ Ara anda kede, kwakwas ɳga Mawiz ma jədndar haa kasl masawa ɳga Kəriste a bəla. A sawa na, amba ya təram ndəhay maaya fa mey ɳga Gazlavay, majə ala ma pamara Kəriste he ɳga ndaw ala fara fara. ²⁵ Wure kede na, ala fa təbmara mey ɳga Kəriste, kwakwas ɳga Mawiz fa da jədndar daa saba.

²⁶ Akwar tabiya bəza hay ɳga Gazlavay majə akwar fa təbmara mey ɳga Yesu Kəriste, anda meləvey, akwar macəmkaya ta Yesu Kəriste.

²⁷ Akwar ta hətam *baptēm la, majə ɳgene, akwar macəmkaya ta Kəriste. Wure kede, akwar ta təram sem anda Kəriste he ta ray anja.

²⁸ Wure kede, ndəhay Jəwif hay ta ndəhay Jəwif

3:21 3.21 Rm 7.13; 8.2   **3:22** 3.22 Rm 3.9-30; 11.32   **3:23**

3.23 4.3   **3:24** 3.24-25 Rm 10.4   **3:26** 3.26 4.5, 7; Jaŋ 1.12; Rm 8.14-17   **3:27** 3.27 Rm 6.3; Ef 4.24   **3:27** 3.27-28 Rm 10.12;

1Kwr 12.13; Kwa 3.9-11

hay ba na, ata letek fa mey ɳga Gazlavay. Kwa beke hay ta ndəhay ma wam ray ata, kwa zel hay ta ɳgusay, ata letek fa mey ɳga Gazlavay. Anda meləvey, akwar tabiya, akwar letek fa mey ɳga Gazlavay maja akwar macəmkaya ta Yesu Kəriste. ²⁹ Yaw, da akwar ndəhay ɳga Kəriste na, anda kede, akwar bəza hay ma yamawa da hwad *Abərahām may. Maja ɳgene, Gazlavay a da pəskwar mey anda aa ma ləvey a da pəsar mey ɳgada Abərahām ta ɳgada bəza hay da hwad aŋga heyey.

4

Gazlavay a pata ndəhay ɳga bəz aŋga hay na, kwara?

¹ Ehe, ya wudsey ɳgaa guzlkwar saya: wulkam da ray bəzey ma da wa zleley ɳga papaha taw. Daa masa aŋga bəzey dəagay na, kwa zleley tabiya masa mapakaya ɳgada aŋga na, a gwa a wa ba aran, aŋga anda beke. ² Daa ɳgene, ndəhay a nəkfamar dey, asaya, a nəkfamar dey fa cek aŋga hay may. A nəkfamar dey na, haa kasl pas masa papaha ma ləvey bəzey a ta gəley cay. ³ Aləkwa na, anda bəzey a may. Daa masa aləkwa ma sərkwa cek masa Gazlavay ma wudsey fara fara daa ba aran na, aləkwa beke hay ɳga cek hay mekele mekele masa ndəhay ma namatar ray da bəla kede. ⁴ Ama daa masa Gazlavay ma wusdərwa dar a cay na, ta', a slərdərwa bəzey aŋga a bəla. Bəzey a, a tərey ɳga ndaw-magədaŋ, a yawa da hwad ɳgwas. Ta

səpa *kwakwas ɳga Mawiz la. ⁵ Gazlavay a ka anda kede na, amba bəzey anja ha a ləhdata ndəhay ma səpmara kwakwas ɳga Mawiz a, asaya, amba Gazlavay a, a tərdandakwar ɳga bəz anja hay.

⁶ Ahaw, akwar na, bəz anja hay fara fara. Ya sərkwa maja Gazlavay ta slərwa Mesəfney ɳga Bəzey anja la a ray aləkwa tabiya. Ara Mesəfney a, ma mbəzey aa aləkwa amba ya zəlkwa Gazlavay «Aba,» anda meləvey, Papay.

⁷ Yaw, maja cek hay tabiya masa Gazlavay ma kakwara kede na, akwar beke hay saba, ama akwar bəza hay ɳga Gazlavay. Asaya, maja akwar bəza hay ɳga Gazlavay na, Gazlavay a da vəlkwar cek hay maaya tabiya masa aa ma diytara ɳgada bəz anja hay.

Menjey ɳga Galat hay a həbar ray a Pawl

⁸ Zleezle, daa masa akwar ma sərmara mey fara fara da ray Gazlavay daa ba aran na, akwar beke hay, akwar fa nam ray ɳgada mesəfney hay ma samawa ta fa Gazlavay ba. ⁹ Ama wure kede, ka sərmara mey fara fara da ray Gazlavay, ɳgama ya ləvey, Gazlavay a sərkwar fara fara. Kaa, ka vəham ɳga səpey mesəfney hay a, kwara dəba wura? Ara cek hay masa-bəle, a gwamara ɳga jənmakwar ba. Ka wudam ɳga tərey beke ata hay saya na, maja me? ¹⁰ Akwar fa walam dar hay mekele ma fənta siya hay, asaya, akwar fa walam kiya hay, ta gwagway hay lej mevey

---

4:4 4.4-5 3.13; Jan 1.14   **4:6** 4.6 Rm 8.15-16   **4:7** 4.7 Rm 4.13; 8.17   **4:8** 4.8 1Kwr 8.4-6   **4:9** 4.9 1Kwr 8.3; Kwa 2.15
4:9 4.9-10 Ef 1.21; Kwa 2.8-23

hay ma fənta siya hay ŋga key kwakwas. ¹¹ Ray adaw fa həbey fa menjey akwar, maja sləra adaw masa yah ma ka da wuzlah akwar a da tərey ŋga cek ŋga tede kwa.

¹² Məlma adaw hay, ya fa kakwar ambahw, təram anda yah, beke ŋga *kwakwas ŋga Mawiz saba, maja ya ta tərey la anda akwar ndəhay masa *Jəwif hay ba hay. Zleezle na, akwar ta kamaya cek maaya ba daa ba. ¹³ Akwar fa sərfadamara yah ma wuzdakwara *Mey-maaya-mawiya ŋgeeme na, maja vaw fa caya. ¹⁴ Daa ŋgene, macay adaw a, ta sərdakwar banay la. Ama kwa akwar ta rəsmaya daa ba, akwar ta bəldamaya mey daa ba. Sasəkar jak, akwar ta təbmaya la anda yah na, *maslaŋ ŋga Gazlavay da vad, da daa ba, anda yah na, Yesu *Kəriste. ¹⁵ Daa ŋgene, akwar ta meesəmey ga, ama wure kede, kaa səmam saba na, kwara? Ya səra fara fara daa ŋgene anja da ka gwamara na, akwar ta wuzlkamatərwa dey akwar hay la ŋgada yah. ¹⁶ Kaa wure kede, ya ta tərey masa-gəra akwar sem maja ya faa guzlkwar mey fara fara daw?

¹⁷ Ndəhay ma wudam amba ka səpam kwakwas ŋga Mawiz heyey na, fa dədəsamakwar amba mewulkey akwar a tərey anda ŋga ata. Ama a kamara anda ŋgene na, ŋga nəskwar, ba na, ŋga diykwar ba. A wudam ka wudkam ta yah, ka mbəkdamaya, ka təbam mewulkey ata.

¹⁸ Da ndəhay a cəmam dəy ta akwar ŋga key cek maaya na, ŋgene, ara cek maaya mandaw

mandaw, kwa daa masa yah da wuzlah akwar, kwa daa masa yah da wuzlah akwar daa ba. **19** Akwar masa anda bəz adaw hay, ya fa sərey banay maja akwar saya. Mesørey banay adaw a na, anda hwad ma car ɳgada ɳgwas ma da ye. Ya da sərey banay a haa kasl mewulkey akwar ma tərey anda ɳga Kəriste. **20** Ya wudey ɳga daw ɳga njey ta akwar wure kede amba ya slakwar yawa. Fara fara, ray adaw fa həbey, maja ya səra cek masa yah ma da kakwara ba.

Mey da ray bəza hay cew ɳga Abərahām

21 Akwar ndəhay ma wudam ɳga ney ray a *kwakwas ɳga Mawiz, ya wudey ɳgaa cəfdakwar; akwar ta cəndamara kwakwas ɳga Mawiz maa guzley na, daa ba daw? **22** Mawuzlalakaya daa cərewel ɳga Gazlavay, a ləvey na, *Abərahām anja ta bəza hay cew. Bəzey laŋgar na, ara ɳgwas beke mezəley Agar ma yarawa. Bəzey laŋgar may, ara ɳgwas masa beke ba mezəley Sara ma yarawa. **23** Bəzey ma yawa ta ɳgwas beke na, a yawa ta fa mewulkey ɳga ndaw-magədaŋ. Ama bəzey ma yawa ta ɳgwas masa beke ba na, a yawa maja Gazlavay ma ləvar a Abərahām a da vəlar bəzey.

24 Ya gwa ya wata ɳgusay cew kedə ta *mejəwey-mey hay cew masa Gazlavay ma jəwa ta ndəhay. Agar ɳgwas beke na, a wuzwa mejəwey-mey ɳga Gazlavay ta *Mawiz daa angwa ɳga Sinay zleezle. Bəza hay masa Agar

ma yatərwa a təram beke anda aŋga. ²⁵ Agar a na, mapakaya anda mejəwey-mey ɳga Gazlavay masa aa ma jəwa daa aŋwa ɳga Sinay daa hwayak ɳga Arap hay heyey. Aa mapakaya saya anda berney ɳga *Jeruzelem wure kede, maja ndəhay daa berney a, ata beke ɳga kwakwas ɳga Mawiz. ²⁶ Ama Jeruzelem masa da gazlavay da vad na, aŋga anda Sara, ɳgwas masa beke ba. Ara aŋga mama aləkwa. ²⁷ Ara anda mawuzlalakaya daa dərewel ɳga Gazlavay ma ləvey:

«Sesəmey Jeruzelem, kah anda ɳgwas-dərlay
masa ta yey bəzey daa ba.
Wudey ta meesəmey, kah anda ɳgwas
masa hwad ta car ɳga mayawa bəzey daa
ba,
Maja ɳgwas-dərlay masa zel e a wudə saba na,
a da hətey bəza hay ga ma fəna ɳga ɳgwas
ta zel e.»

²⁸ Məlma adfaw hay, akwar na, bəza hay ɳga Gazlavay anda *Izak, bəzey ɳga ɳgwas masa beke ba masa Gazlavay ma ləvey zleezle a da vəldara a Abərahəm heyey. ²⁹ Daa ɳgene, bəzey ma yawa ta fa mewulkey ɳga ndaw-magədaŋ na, fa sərda banay ta bəzey masa ma yawa ta fa gədaŋ ɳga *Mesəfney ɳga Gazlavay. Wure kede, ndəhay fa kamara kəne may. ³⁰ Ama mawuzlalakaya daa dərewel ɳga Gazlavay, a ləvey na, kwara? A ləvey na: «Bəla ɳgwas beke la ta bəzey aŋga. Bəzey ɳga ɳgwas masa beke

---

4:24 4.24 Mab 19-20; Gal 3.23; 4.1; 5.1; Agar: MC 16.1   **4:26**
4.26 Heb 12.22; CWJ 21.2   **4:27** 4.27 Iz 54.1   **4:29** 4.29 MC
21.9

ba na, a da zəma way ɳga papaha tabiya, ama bəzey ɳga ɳgwas beke na, kwa fa da zəmey cek ɳga papaha daa ba səlak.» ³¹ Yaw, ɳgwas beke na, aləkwa bəz anja hay ba, ama aləkwa bəza hay ɳga ɳgwas masa beke ba ma yamawa ta gədanj ɳga Mesəfnay ɳga Gazlavay.

5

Ndəhay ɳga Yesu a da təram beke ɳga kwakwas ɳga Mawiz saya na, kwara?

¹ *Kəriste ta pəskandakurwa sem dasi har ɳga *kwakwas ɳga Mawiz amba ya wakwa ray aləkwa fara fara. Da ray ɳgene, kam gədanj, wam ray akwar, ka da vəlmər cəved a ndaw ɳga tərdakwar beke ɳga kwakwas ɳga Mawiz saba.

² Jəkfamaya sləmay, yah Pawl, ya faa guzlkwar, da ka slam mandawal amba ka səpam kwakwas ɳga Mawiz saya na, ɳgene, cek masa Kəriste ma ka ɳgada akwar na, ara cek ɳga tede. ³ Yaw, ya fa kətkwar saya, kwa waawa ma təba ɳga sla mandawal na, si a səpa kwakwas ɳga Mawiz a tabiya, kwa a mbəkey kwakwas a pal ba. ⁴ Da akwar fa səpam ɳga tərey maaya fa mey ɳga Gazlavay ta fa kwakwas ɳga Mawiz na, ɳgene, ka ta wudkam sem ta Kəriste. Maaya ɳga Gazlavay aa da ray akwar daa ba səlak. ⁵ Ala na, ya sərmara Gazlavay a pandar ɳga ndəhay maaya la fa mey anja majə ala fa pamara Kəriste ɳga ndaw ala fara fara. Ta fa gədanj ɳga *Mesəfnay ɳga Gazlavay ala fa

sèkwmara amba Gazlavay a pandar ñga ndəhay maaya fa mey aŋga ha. ⁶ Yaw, ñgada ndaw macəmkaya ta Yesu Kəriste na, ta sla mandawal la, kwa ta sla daa ba na, fa da mbədsey cek fa aŋga daa ba. Cek mahura na, ara mepey Yesu Kəriste ñga ndaw fara fara ta mewudey ndəhay mekele.

⁷ Zleezle na, akwar fa kam gədaŋ ñga daw fa mey fa mey daa cəved ñga Yesu. Kaa wure kede, ma təkakwar ñga səpa mey masa fara fara na, wa dəba wa? ⁸ Mey hay masa ndəhay maa guzldamara ñga batakwar na, mey hay a, ara mey hay ñga Gazlavay ba, maja ara Gazlavay a ma walakwar. ⁹ Mey hay maaya ba ñgene a da zəvey fa mey fa mey, anda cek ma həsla hapa ñga makala na, aŋga kuset kədsey, ama a həsla hapa ñga makala madakaya cəpa. ¹⁰ Ta ñgene he cəpa, ya səra mewulkey akwar na, fa da key wal ta ñga yah daa ba, maja aləkwa tabiya macəmkaya ta Yesu Kəriste. Ndaw masa ma həbkwar ray na, kwa da ara waawa na, Gazlavay a kar sariya la.

¹¹ Məlma adaw hay, ndəhay fa mbərzlafamaya, a ləvam ya fa wuzey mey, ya ləvey si ndəhay a slam mandawal cəŋga. Kaa da anda kede na, a sərdamaya banay maja me dəba me? Ndəhay fa sərdamaya banay cəŋga kede na, a wuzwa fara fara yaa sərkadata ndəhay amba a ləham na, si ta fa meməcey ñga Kəriste fa hwadam mazlaŋgalakaya gway.

12 Ndəhay ma həbmakwar ray da ray *mesley mandawal na, anja ŋga njam anda gənaw hay maanġwadatakaya.

13 Məlma adaw hay, Gazlavay a zəlkwar na, amba ka təram ndəhay ma wam ray ata. Ama mewey ray akwar aha na, ta vəlkwar cəved ŋga key cek hay maaya ba ma bawa daa mewulkey ŋga ndaw-magədaŋ na, daa ba. Sasəkar jak, wudam vaw da wuzlah akwar, asaya, jənam vaw da wuzlah akwar. **14** Kwakwas ŋga Mawiz cəpa na, macəmkaya tabiya daa mewey pal ma ləvey: «Si ka wuſa meseembew akah anda kah ma wuſa ray akah.» **15** Ama da akwar fa zam vaw da wuzlah akwar, asaya, akwar fa zəmam vaw da wuzlah akwar anda gənaw hay masa-həma na, si ka pam lenjesl, ka mbəkdamara cek hay a ŋgene, da daa ba na, ka daa zəfam ray akwar.

Mey da ray mewulkey ŋga ndaw-magədaŋ ta sləra ŋga Mesəfnəy ŋga Gazlavay

16 Ehe, jəkam sləmay, ya fa ləvkwar, vəlmər cəved a *Mesəfnəy ŋga Gazlavay ŋga wey da ray akwar. Anda kede, akwar fa da kam cek hay maaya ba ma bawa daa mewulkey ŋga ndaw-magədaŋ na, daa saba. **17** Cek hay maaya ba masa mevel ŋga ndaw-magədaŋ ma wudey ŋga ka na, ata wal ta cek hay masa Mesəfnəy ŋga Gazlavay ma wudey ya kakwa. Asaya, cek hay masa Mesəfnəy ŋga Gazlavay ma wudey ya kakwa na, ata wal ta cek hay masa mevel ŋga

---

5:11 5.11 6.12, 14; 1Kwr 1.23   **5:13** 5.13 1Kwr 6.12; 10.23-24;
1Pi 2.16   **5:14** 5.14 Lev 19.18; Rm 13.9   **5:15** 5.15 Jak 4.1-2
5:16 5.16 5.25; Rm 8.2-13

ndaw-magədaŋ ma wudey ŋga ka. Cek hay a na, ata wal wal, a cəmam ba. Ara maja ŋgene, ka gwamara ŋga key cek mandaw mandaw anda akwar ma wudam ba. ¹⁸ Ama da Mesəfney ŋga Gazlavay fa wey da ray akwar na, ŋgene *kwakwas ŋga Mawiz fa da wey da ray akwar daa saba.

¹⁹ Ya sərkwa fara fara, cek hay masa mevel ŋga ndaw-magədaŋ ma wudey ŋga ka na, ara meley-vaw saw, mewulkey mandaw mandaw da ray cek hay ma nəsa ndaw, lenj mekey cek hay ma ka hwaray. ²⁰ Asaya, cek hay masa mevel ŋga ndaw-magədaŋ ma wudey ŋga ka na, ara meney ray a kuley hay, mekey maazla hay maaya ba, merəsey vaw, mewudkey day, mekey səlen, mecey-mevel kalah, mesəpey ŋga fəney ndaw mekele, meweley vaw ta weley, lenj mewudkey day ta ndəhay mekele. ²¹ Yaw, cek hay masa mevel ŋga ndaw-magədaŋ ma wudey ŋga ka na, mekele daha saya, ara mekey maagway fa cek ŋga ndaw, mewey ta wuzam,mekusey daa slam a ŋga key cek hay malamba lenj mekey cek hay mekele mekele masa malamba anda kedə hay. Ya ta kətkwar la, ama wure kedə, ya kətkwar saya, ndəhay ma kam cek anda kedə hay na, fa da njam da wuzlah ndəhay masa Gazlavay fa wey da ray ata na, daa ba.

²² Ama da Mesəfney ŋga Gazlavay fa wey da ray ndaw na, ndaw a, a key sləra maaya, aŋga anda wudez ta slaslalay maaya ma yeypəbzə.

Cek hay maaya ma sawa ta fa Mesəfney ḥga Gazlavay na, ara mewudey-vaw, meesəmey, zazay, mebəsey banay, mesərey dey-ceceh fa ndaw, mekey maaya, mekey cek ta cəved e mandaw mandaw, ²³ metərey ḥga ndaw meekwed-mey, lenj mewey vaw fa mekey cek hay saw. Yaw, kwakwas ḥga Mawiz na, a təkta ndəhay ḥga key cek hay anda kede ba.

²⁴ Ndəhay ḥga Yesu *Kəriste na, ta mbəkdamara cek hay maaya ba masa ata ma wudsam ḥga kamara sem. A mbəkdamara na, ara anda a dərmata cek hay maaya ba ha fa hwadam mazlaŋgalakaya. ²⁵ Ara Mesəfney ḥga Gazlavay ma vəlndakwar menjey mawiya. Da ray ḥgene, vəlkwar cəved a Mesəfney ḥga Gazlavay a ḥga wey da ray aləkwa. ²⁶ Ya da gəlkwa ray ba, ya da padatakwa ndəhay mekele ḥga cek hay saw ba, asaya, ya da kakwa səlenj da wuzlah aləkwa ba may.

6

Mey da ray ndəhay ḥga Yesu ma da jənam vaw

¹ Məlma adsway hay, da ka hətam ndaw da wuzlah akwar fa key mebərey na, ara akwar ndəhay masa ta *Mesəfney ḥga Gazlavay da ray kede ma da jənmara ndaw aha, ma da vəhdamərwa aa cəved maaya. Ama ka da jənmara ha na, ta mevel maaya ta mey maakwad a. Kwa waawa da wuzlah akwar ḥga wey vaw

---

5:22 5.22 Ef 5.9   **5:23** 5.23 1Tm 1.9; 2Pi 1.6   **5:24** 5.24 2.19; 6.14; Rm 6.6; Kwa 3.5; 1Jn 3.6   **5:25** 5.25 5.16; 1Kwr 6.19; Ef 4.30   **5:26** 5.26 Rm 12.10; Fəl 2.3

maja a da tədsey aa mebərey ɳga ndaw aha. ² Da banay da wuzlah akwar daha na, jənam vaw. Da masa akwar fa kamara kəne na, a key ɳgene, ka namar ray a mewey ɳga *Kəriste.

³ Da ndaw a wulkey aŋga mahura, anja aŋga mahura ba na, a key ɳgene, a bəmey ray aŋga.

⁴ Kwa waawa ɳga nəka menjey aŋga. Da a nəka aa maaya na, ɳgaa səmey da ray menjey aŋga ha gway, ba na, a da wulkey da ray menjey ɳga ndaw mekele ba. ⁵ Yaw, kwa waawa ɳga nəkey dey fa sləra aŋga masa Gazlavay ma vəldara.

⁶ Asaya, kwa waawa maa sərkey mey ɳga Gazlavay na, maaya a wunkamara cek aŋga hay ta ndaw maa sərkada ha.

Mey-menjey da ray menjey ɳga ndaw ta makawa cek hay da ley

⁷ Ka da bəmam ray akwar ba, Gazlavay a wudsey ndaw ɳga kada wasa ba. Cek wura wura masa ndaw ma sləka a ley na, a da kawa da ley a na, cek aha. ⁸ Anda meləvey, da ndaw a key cek ma mbafar a vaw aŋga daada gway na, ɳgene, a daa zəd̥da ray aŋga. Ama da a key cek ma mbafar a *Mesəfnəy ɳga Gazlavay na, ɳgene, a da hətey heter mendəvey ba ma sawa ta fa Mesəfnəy ɳga Gazlavay a. ⁹ Da anda kede na, si ya kakwa cek hay maaya ɳgada ndəhay, ya da gərkwa ba. Fara fara, da masa ya ta gərkwa daa ba, pas a ma wuswa cay na, ya hətkwa mawurbay ɳga sləra aləkwa la. ¹⁰ Anda

---

6:1 6.1 Mt 18.15; Jak 5.19; 1Kwr 10.12   **6:2** 6.2 1Kwr 9.21;
2Kwr 11.29   **6:3** 6.3 1Kwr 4.7   **6:5** 6.5 Rm 2.6; 14.12   **6:6**
6.6 1Kwr 9.11, 14   **6:8** 6.8 Jaŋ 3.6; 6.63; Rm 8.6, 13   **6:9** 6.9
2Tes 3.13

kedē, daa masa aləkwa ma hətkwa har la kaa na, kakwa maaya a ndəhay tabiya. Kakwa maaya ma fəna saya na, ŋgada ndəhay ma təba mey ŋga Yesu *Kəriste.

Mey ŋga madagway-dakw

11 Nəkmara, mey ŋga madagway-dakw kedē na, mawuzlalakaya mahura mahura, *ara yah ma wuzlalakwara ta har adaw*. **12** Ndəhay daha fa təkmakwar dəy ŋga səpey *kwakwas ŋga Mawiz ta fa *mesley mandawal. A təkmakwar dəy a na, maja mewulkey ŋga ndaw-magədan gway. A kamara anda kede na, a wudam ndəhay aa həmdamata. Asaya, a wudsam ŋga wuzey mey da ray meməcey ŋga *Kəriste fa hwadam mazlangalakaya ba, maja ndəhay *Jəwif hay a da sərdamata banay. **13** Kwa ndəhay ma sla mandawal hay a ta ray ata na, fa namar ray a kwakwas ŋga Mawiz tabiya daa ba. A wudam si ka slam mandawal na, amba a zlapam da ray akwar maja akwar ma təbmara mey ata.

14 Yah na, ya faa səmey si da ray meməcey ŋga Bay aləkwa Mahura Yesu Kəriste fa hwadam mazlangalakaya gway, kwa ya faa səmey da ray cek mekele na, daa ba. Maja meməcey ŋga Yesu Kəriste fa hwadam a na, ya nəkta cek hay da bəla kede anda cek hay ŋga tede fa mey adaw. Yah may, anda ndaw ma məcey fa hwadam mazlangalakaya masa ta mbəkdata cek hay da

---

6:10 6.10 Jaŋ 13.34; Rm 12.10; 13.8; 14.15; 1Kwr 8.1; fasəlawal 13; 2Kwr 8.7-8; Gal 5.6, 13-14; Ef 5.2; Fəl 2.2; 1Tes 3.12; 4.9; 1Tm 1.5; Heb 13.1; 2Pi 1.7   **6:11** 6.11 1Kwr 16.21   **6:12** 6.12 5.2,

bəla sem. **15** Kwa ndaw ta sla mandawal la, kwa ta sla daa ba na, fa da mbəd̄ey cek daa ba. Cek mahura na, ara Gazlavay ma tərdandakwar ŋga ndəhay mawiya.

16 Anja Gazlavay ŋga vəltar zazay, ŋga sərfatar dey-ceceh a ndəhay ma səpmara mey a kede, lenj a ndəhay daa səkway ŋga *Israyel masa ma təbmara mey ŋga Gazlavay fara fara.

17 Dəga wure kede, anja ndaw ŋga həbya ray saba maja vevek * ŋga mbəlek fa vaw adaw fa wuzdərwa yah ndaw ŋga Yesu.

18 Məlma adaw hay, anja maaya ŋga Bay aləkwa Mahura Yesu Kəriste ŋga njey ta akwar tabiya. *Amen.

6:14 6.14 1Kwr 1.23, 29, 31; 2.2; Gal 2.19   **6:15** 6.15 5.6; Rm 6.3-4; 2Kwr 5.17; Ef 4.24   **6:16** 6.16 Ps 125.4-5   * **6:17** 6.17 vevek: vavay, vevəlek   **6:17** 6.17 2Kwr 4.10   **6:18** 6.18 Fəl 4.23; 2Tes 3.18; 2Tm 4.22; Flm 25; CWJ 22.21

**Mejøwey-mey Mawiya
Mofu-Gudur: Mejøwey-mey Mawiya New Testament
Le Nouveau Testament en langue Mofu-Gudur
(Cameroun)**

copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mofu-Gudur)

Contributor: Aramaic Bible Translation, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
2b021919-36cf-59da-a35f-10c5e5548811